
Fra: Jeanette Grendal Østling
Sendt: 07.10.2010
Til: Postmottak KRD
Kopi:
Emne: Høring - Mulig ny modell for interkommunalt samarbeid - Samarbeidskommunemodellen

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep.

0032 OSLO

Deres ref.
Vår ref.
Dato:
10/1067-2 ORN
10/2065-8 601.40/ANHA
Oslo, 05.10.2010

Høring - Mulig ny modell for interkommunalt samarbeid - Samarbeidskommunemodellen

Landsorganisasjonen har mottatt departementets brev 26.04.10 angående ovennevnte.

Norske kommuner fyller to viktige funksjoner. De skal gi mulighet for befolkningen å demokratisk styre sitt lokalmiljø, og de er de viktigste forvalterne av en rekke av velferdstjenestene i Norge. Det er derfor viktig at kommunene har reell evne til å styre og drive disse tjenestene, og at befolkningen har demokratisk kontroll disse tjenestene.

Over tid endrer befolkningens behov for, og krav til, velferdstjenester seg. Mange av tjenestene har endret seg på grunn av endringer i teknologi og produktivitet. Samtidig har kommunikasjon og transport blitt langt enklere. En lang rekke kommuner har derfor valgt å organisere og drifte forskjellige tjenester i samarbeid med andre kommuner, gjennom løsninger som for eksempel interkommunale selskap og vertskommuner. Den foreslåtte samkommunemodellen er enda en slik modell.

Disse løsningene oppstår fordi mange kommuner er for små til å løse velferdsoppgavene selv. De skaper likevel demokratiske utfordringer, fordi ansvaret flyttes ut av det direkte folkevalgte kommunestyret, og over i organer hvor befolkningen bare har indirekte demokratisk kontroll. Dette kan bidra til å svekke folkestyret.

Landsorganisasjonen i Norges holdning er derfor at den beste løsningen på disse utfordringene er utvikling av kommunestrukturen, som gjør kommunene store og sterke nok til å løse innbyggernes velferdsbehov, sikre den kompetanse som er nødvendig, og ivareta deres demokratiske rettigheter. Myndighetene sentralt bør legge opp til en slik prosess enten gjennom virkemidler som fremmer selvvalgt sammenslåing eller gjennom mer strukturelle grep.

LOs kommentarer til selve samkommunemodellen følger under.

Det er viktig at den demokratiske representativiteten i samkommunestyrene er best mulig. LO er derfor av den oppfatning at kravet til antallet representanter fra de forskjellige kommunestyrene må være høyt. Dette er nødvendig både for sikre innbyggerne innflytelse, og for å sørge for at mindretallets rettigheter blir tatt hensyn til. Hvis bare tre medlemmer av kommunestyret skal sitte i samkommunestyret, vil i mange tilfeller flere partier bli uten representasjon. LO er av den oppfatning at det bør kreves kvalifisert flertall for å tre inn og ut av en samkommune, og er enig i at oppsigelsestida bør være på et år. Dette er for å understreke alvoret ved å flytte over ansvaret for tjenestene, og for å sikre forutsigbarhet for alle deltakerne i samkommunen.

LO kan ikke se at det er naturlig at det skal åpnes for at kommuner og fylkeskommuner skal kunne delta i samme samkommune. Samkommunen bør konsentrere seg om å forvalte kommunale oppgaver, fylkeskommunen er et annet forvaltningsnivå.

LO er enig i argumentasjonen i høringen mot at samkommuner skal kunne delta i andre selskaper, både de med begrenset og ubegrenset ansvar. De bør heller ikke kunne delta i andre privatrettslige foreninger. Dette for å beholde den demokratiske kontrollen, og begrensningene som ligger i mulighetene til selskapsstyring og selskapskontroll når kommunestyrene bare får indirekte eierskap. LO kan ikke se at det skal kunne åpnes for unntak ved særlover, for eksempel innenfor helseområdet i forbindelse med samhandlingsreformen. Behovet for kontroll er ikke mindre i denne sektoren.

LO er opptatt av at det ikke skal oppstå tvil om ansattes rettigheter i en samkommune. Ansattes forhold må være en del av samarbeidsavtalen mellom kommunene. LOs oppfatning er at det skal gis en ubetinget garanti til saksbehandling og innhold svarende til reglene om virksomhetsoverdragelse i arbeidsmiljøloven, både ved opprettelsen og ved uttreden av samkommunen, og at dette fastsettes i lov eller forskrift. Både driften og etablering av en samkommune må følge vanlige regler for medbestemmelse og andre forhold som ligger i Hovedavtalen.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Ellen Stensrud
(*sign.*)

Stein Reegård

(*sign.*)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.